МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.)

В. о. завідувача кафедр Оксана ЗАХІДНА

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни вільного вибору студента *«Управління фінансами малого бізнесу»*
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Львів 2025

Назва дисципліни	**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ**
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, Кафедра фінансового менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Цикл загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки
Викладачі дисципліни	Ясіновська Ірина Фантинівна – доцентка кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, к.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	iryna.yasinovska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі он-лайн консультації на платформі Microsoft Teams.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/course/upravlinnia-finansamy-maloho-biznesu
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Управління фінансами малого бізнесу» – дисципліна вільного вибору. Входить до циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки, викладається у 6 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Курс спрямований на освоєння основ бізнес-фінансів, загальних принципів управління фінансами, які визначають успішність бізнесу; розуміння важливих показників діяльності малого бізнесу, їх аналізу та інтерпретації з метою прийняття правильних управлінських рішень. Вивчення дисципліни дасть розуміння того, як на старті бізнес-проекту прорахувати його витрати, прибутковість, врахувати ризики, провести необхідні розрахунки для залучення фінансових ресурсів, ефективної реалізації бізнес-ідеї.
Мета та завдання дисципліни	**Метою навчальної дисципліни** є формування знань з торії та практики управління фінансами малого бізнесу, зокрема теоретичних основ, методичних підходів і практичних навичок щодо побудови системи фінансових механізмів формування і використання фінансових ресурсів у малому бізнесі, виходячи з притаманних йому особливостей. **Основні завдання навчальної дисципліни**: - засвоєння здобувачами освіти знань теоретичних засад фінансів суб'єктів малого бізнесу; - набуття вміння формувати бізнес-модель, структуризувати фінансову інформацію для потреб суб'єктів бізнесу; - засвоєння основних принципів залучення, формування та ефективного використання фінансових ресурсів; - набуття вміння визначати ризики підприємницької діяльності та управляти ними; - оволодіння навичками обчислення основних фінансово-економічних показників діяльності суб'єкта бізнесу, формування висновків, використання одержаної інформації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Література для вивчення дисципліни	**Основна література:** 1. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с. 2. Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д та ін. Фінанси підприємств: підручник – восьме вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2013. 519 с. 3. Фінанси бізнесу / [Ситник Н. С., Стасишин А. В., Попович Д.В., Сич О.А., Ясіновська І.Ф. та ін.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 432 с. 4. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 388 с. 5. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Гукалюк А.Ф., Західна О.Р., Сич О.А., Шушкова Ю.В.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник.-Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 845 с. **Додаткова література:** 6. Назаркевич І. Б., Назаркевич О. Б. Інтегральна оцінка діяльності малих підприємств України в умовах структурної трансформації вітчизняної економіки. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2020. № 1 (11). С. 40–47. 7. Пасінович І. І., Сич О. А. Сучасні підходи до управління фінансовими потоками суб'єктів господарювання. Ефективна економіка. 2020. № 8. 8. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К. В. ; Економіка підприємства: навчальний посібник. Нац.ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ : [НаУКМА], 2018. – 302 с. 9. Ситник Н.С., Ясіновська І.Ф. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Н.С. Ситник, І.Ф. Ясіновська. – Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС». 2025. – 300 с. 10. Сич О., Сень І. Відповідальність платників податків за ухилення від сплати податків в Україні. Фінансовий простір. 2024, 59-68. 11. Фінанси підприємства: Підручник / за ред. Т.О. Ставерської, А.В. Непрана. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 906 с. 12. Фінанси підприємств : навч. посіб. / С. О. Нікола. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с. 13. Шушкова Ю.В. Концептуальні засади, проблемні аспекти та перспективи технологічної модернізації підприємств реального сектора економіки України. Економіка і управління підприємствами: теорія, методика, практика : колективна монографія / Кол. авторів. Полтава: ПП «Астрая», 2020. – С. 34-38. 14. Ясіновська І., Кольба Р. Шляхи підвищення ефективності системи управління грошовими потоками підприємства в умовах війни. Молодий вчений. 2023. №11(123). С. 168-174. 15. Ясіновська І., Приступчук О. Проблеми фінансування малого бізнесу в Україні. Економіка. Фінанси. Право. 2023. №12. С. 103-107. 16. Ясіновська І., Фелісєєв В. Ділова активність промислових підприємств України: оцінка, проблеми та напрями забезпечення. Економіка і суспільство. Випуск 44, 2022. 17. Ясіновська І.Ф., Лоєк Ю.Д. Фінансовий стан малих підприємств в Україні: проблеми, тенденції, перспективи. Бізнес Інформ. 2022. № 8. С. 180-189. 18. Ясіновська І.Ф., Хіта В.І. Фінансовий стан підприємств України: проблеми, тенденції, перспективи. Економіка, фінанси, право. №12. 2024. С. 71-75. 19. Yasinovska I., Myshchyshyn I. Features of forming of business environment in Ukraine. Przedsiębiorstwo i region. no. 10/2018. Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów, 2018. p. 7–15.

	20. Yasinovska I., Smolinska S. Improvement of investment activity of enterprises. Wyzwania współczesnych finansów – wybrane problemy. – Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, 2018. p. 181–192. 21. Yasinovska I., Smolinska S. Financial mechanisms for regultion of small business in the countries of Central and Eastern Europe. Economic Spectrum, Volume XIV, Issue 1/2019.
Обсяг курсу	**Всього 90 год** (3 кредити системи ЄКТС). Аудиторні години: 32 *з них:* лекції 16 годин семінарські заняття 16 годин самостійна робота 58 годин (СРС – 40 год., ІНДР – 18 год.)
Очікувані результати навчання	**Після завершення цього курсу здобувач буде:** **- Знати** критерії ідентифікації суб'єктів малого бізнесу; ключові елементи започаткування та ведення успішного бізнесу; особливості фінансового планування в малому бізнесі; основні складові бізнес-моделі, принципи її формування; джерела утворення власного капіталу суб'єктів малого бізнесу; зовнішні джерела фінансування малого бізнесу; методику розрахунку основних фінансово-економічних показників діяльності суб'єктів малого бізнесу; принципи формування оптимальної структури капіталу; види ризиків у малому бізнесі та методи управління ними; основні принципи зростання бізнесу. **- Вміти** генерувати бізнес-ідею, обирати бізнес-партнерів; налагодити зворотній зв'язок із споживачами, ефективно просувати продукт до споживача; складати бізнес-модель власної справи; прораховувати витрати на створення бізнесу; знаходити шляхи залучення фінансових ресурсів для розвитку власного бізнесу; ефективно розподіляти отриманий прибуток; аналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності суб'єкта бізнесу; визначати ризики підприємницької діяльності та управляти ними; напрацьовувати стратегічні напрями зростання бізнесу.
Ключові слова	Фінанси суб'єктів підприємництва, фінансовий стан, активи, оборотні активи, необоротні активи, власний капітал, позиковий капітал, баланс, зобов'язання, кредитоспроможність, прибуток, рентабельність, ліквідність, платоспроможність, ділова активність.
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських занять, консультацій, поточний тест-контроль, доповідь за результатами індивідуальних завдань, залік.
Теми курсу	Див. СХЕМУ КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	*Лекції* з презентаціями (лекції-візуалізації, інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, методи аналізу і синтезу). *Семінарські заняття* (навчальна дискусія, семінари-дискусії, робота в малих групах, кейс-методи, ділові ігри, метод світового кафе.). *Самостійна робота* (поглиблене вивчення тем курсу).
Необхідне обладнання	Наявність ноутбука, мобільного телефону чи планшета, мультимедійного проєктора, доступ до мережі Internet, звукового обладнання. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальновживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

(окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Максимально можлива кількість балів за семестровий залік здобувача вищої освіти становить 100 балів Бали нараховуються за наступним співвідношенням: - семінарські (практичні) заняття – 40% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 40 (8 семінарів по 5 балів); - самостійна робота – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30 (виконання індивідуальних завдань, або участь у роботі конференцій, конкурсах наукових робіт, наукові публікації за темами ОК); - контрольна робота – 30% семестрової оцінки, максимальна кількість балів 30; Отримання сертифіката про проходження он-лайн курсу, тренінгу, вебінару (онлайн – **на платформах Prometheus, EdEra, COURSERA**, **Дія освіта** та ін. чи оф лайн)) з дисципліни в рамках неформальної освіти, дає змогу для перезарахування балів з окремих тем ОК. Загалом протягом семестру 100 балів. Здобувачі зобов'язані дотримуватись термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених ОК. *Академічна доброчесність:* дотримання академічної доброчесності здобувачами, згідно «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (http://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf) передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. *Відвідування занять:* всі здобувачі мають відвідувати лекційні/практичні/семінарські заняття. *Література:* здобувачі заохочуються до використання додаткових джерел літератури, яких немає у рекомендованих. *Політика виставлення балів:* враховуються бали, набрані зі всіх видів передбачених робіт. При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність здобувача під час занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. **Критерії оцінювання знань за видами робіт** **Бали поточної успішності за участь у семінарських (практичних) заняттях (8 занять*5 балів = max.40 б.):** **5** - здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому основну та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові (практичні) завдання. **4** - здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи

при цьому основну літературу. При висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань (практичних вправ).

3 - здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, основним змістом тем з ОК під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових (практичних) завдань.

2 - здобувач фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових (практичних) завдань.

0-1 - здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окреме тестове завдання.

Самостійна робота (СРС) складається з:

- питань, що виносяться на самостійне опрацювання і оцінюються в межах балів семінарського (практичного) заняття;
- виконання комплексного індивідуального завдання кожним здобувачем згідно методичних рекомендацій (максимальна кількість балів – 30 балів).

Критерії оцінювання:

25-30 - робота виконана та захищена у встановлений термін, у повному обсязі, без помилок, здобувач демонструє вміння на підставі аналізу літератури, а також узагальнення практики і сучасних наукових досліджень, робити аналітичні висновки;

20-24 - робота захищена, виконана в повному обсязі, містить неточності;

10-19 - робота виконана у неповному обсязі, але правильно або у повному обсязі, при наявності помилок;

1-9 - робота не захищена, містить суттєві помилки та виконана з порушенням термінів;

0 - робота не виконана.

Контрольна робота передбачає виконання 30 тестових питань (30*1бал)

Поточний контроль			**РАЗОМ -100 БАЛІВ**
Семінарські, практичні заняття	**Самостійна робота студента**	**Контрольна робота (тести)**	
40	**30**	**30**	

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка зашкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік		Залік
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21 – 50	2	незадовільно	не зараховано
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

Питання до підсумкового контролю	1. Хто відноситься до суб'єктів малого підприємництва в Україні? 2. Дайте визначення малого підприємства. 3. Яку роль малий бізнес відіграє в економіці держави? 4. Вкажіть кількісні та якісні критерії малого бізнесу. 5. В яких організаційно-правових формах може функціонувати малий бізнес? 6. Розкрийте фінансово-організаційні переваги і недоліки малих підприємств. 7. З ким мале підприємство може мати фінансові відносини і з приводу чого? 8. Вкажіть особливості фінансового управління в малому бізнесі. 9. Якими критеріями в першу чергу керується менеджер при прийнятті фінансових рішень в малому бізнесі? 10. Що таке фінансові ресурси і яке їх призначення? 11. Дайте визначення прибутку та вкажіть його значення для малого підприємства. 12. Яким чином може використовуватись прибуток на малому підприємстві? Хто приймає рішення про розподіл чистого прибутку? 13. З яких джерел можуть формуватися фінансові ресурси малого підприємства? 14. Вкажіть джерела утворення власного капіталу малого підприємства. 15. У чому полягають особливості кредитування суб'єктів малого бізнесу комерційними банками? 16. У чому сутність мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва? 17. Що таке кредиторська і дебіторська заборгованість підприємства? 18. Що таке лізинг та яке його значення у формуванні основного капіталу малих підприємств? 19. У чому переваги лізингу перед кредитом? 20. Охарактеризуйте франчайзинг як форму ведення малого бізнесу. 21. В чому переваги і небезпеки франчайзингу? 22. Яка мета запровадження спрощеної системи оподаткування для малого бізнесу? 23. Чим керується підприємець, обираючи загальну або спрощену систему оподаткування? 24. Вкажіть переваги і недоліки спрощеної системи оподаткування для малих підприємств і для держави. 25. Особливості податкового планування в малому бізнесі. 26. Форми та основні вимоги до фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва. 27. Вкажіть основні індикатори фінансового стану малого підприємства. 28. Що означає платоспроможність підприємства і чим небезпечне її порушення? 29. Які симптоми фінансової кризи на малому підприємстві та шляхи їх усунення? 30. Які форми і види фінансових планів можуть складатись підприємствами малого бізнесу? 31. Характеристика фінансів підприємств як економічної категорії. 32. Джерела формування фінансових ресурсів підприємств. 33. Грошові потоки підприємства. 34. Організація та управління фінансами підприємства. 35. Економічний зміст та види грошових розрахунків підприємств. 36. Принципи організації безготівкових розрахунків підприємств. 37. Характеристика рахунків, що відкриваються підприємствам у банках.

	38. Розрахунок чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства. 39. Розрахунок фінансових результатів підприємства та їх відображення у фінансової звітності. 40. Розрахунок показників рентабельності. 41. Вкажіть можливі джерела фінансування інвестиційних проектів. 42. Які фінансові ризики найбільш характерні для малого бізнесу? 43. Які методи управління фінансовими ризиками може використовувати мале підприємство? 44. Необхідність і форми державної фінансової підтримки розвитку малих підприємств. 45. Зарубіжний досвід державної фінансової підтримки розвитку малого бізнесу та можливості його використання в Україні. 46. Сутність фінансової стратегії підприємства та етапи її розробки.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма навчальної діяльності, год	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання
за розкладом	**Тема 1. Старт власної справи: ідея, продукт, команда** Економічний зміст і місце малого бізнесу в ринковій економіці. Ключові елементи власної справи. Особливості реалізації бізнес-ідеї.	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [8, 11-12] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	**Тема 1. Старт власної справи: ідея, продукт, команда** Питання для обговорення: 1. Фінанси суб'єктів підприємництва у загальній системі фінансів, їх сутність 2. Функції фінансів суб'єктів підприємництва і їх характеристика 3. Ключові елементи власної справи. 4. Особливості реалізації бізнес-ідеї. Самостійна робота 1. Місце малого бізнесу в ринковій економіці (за даними офіційної статистики).	**Семінарське заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [8, 11-12] літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести, групові дискусії
за розкладом	**Тема 2. Бізнес-планування** Сутність, завдання та призначення фінансового планування. Види та етапи фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби у фінансових ресурсах. Принципи фінансового планування. Бізнес-модель.	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [11-13] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	**Тема 2. Бізнес-планування** Питання для обговорення: 1. Сутність, завдання та призначення фінансового планування. 2. Назвіть види та етапи фінансового планування. 3. Фінансове планування як процес визначення потреби у фінансових ресурсах. 4. Охарактеризуйте принципи фінансового планування. 5. Бізнес-план та особливості його розробки. 6. Етапи формування бізнес-моделі. 7. Особливості заповнення розділів бізнес-моделі. Робота над 1-3 блоками бізнес-моделі Олександра Остервальдера. Самостійна робота Робота над 4-5 блоками бізнес-моделі Олександра Остервальдера.	**Практичне заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [11-13] літератури, Інтернет-ресурси	Тести, ситуаційні вправи, практичні завдання

за розкладом	**Тема 3. Аналіз бізнес-середовища** Середовище функціонування суб'єктів бізнесу, його структура. Типи бізнес-середовища. Макросередовище господарюван-ня суб'єктів бізнесу. PEST-аналіз. Внутрішнє та мікросередовище суб'єктів бізнесу. SWOT-аналіз. Модель 5 сил Портера.	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [11-12] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	**Тема 3. Аналіз бізнес-середовища** Питання для обговорення: 1. Середовище функціонування суб'єктів бізнесу, його структура. 2. Внутрішнє середовище бізнесу. 3. Мікросеревище суб'єкта бізнесу. 4. Макросередовище суб'єкта бізнесу. Застосування моделі 5 сил Портера для аналізу мікросередовища суб'єкта бізнесу. Самостійна робота Робота над 4-5 блоками бізнес-моделі Олександра Остервальдера.	**Практичне заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [11-12] літератури, Інтернет-ресурси	Тести, ситуаційні вправи, практичні завдання
за розкладом	**Тема 4. Розрахунок витрат на створення бізнесу. Грошові потоки.** Порядок визначення початкового капіталу на момент створення малого підприємства. Визначення потреби в активах. Формування резервів (запасу міцності). Плановий (прогнозний) баланс. Стартовий бюджет. Операційний бюджет. Грошові потоки.	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [7, 9, 11, 14] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	**Тема 4. Розрахунок витрат на створення бізнесу. Грошові потоки.** Питання для обговорення: 1. Що таке фінансові ресурси і яке їх призначення? 2. Що таке початковий капітал та як його розрахувати? 3. Визначення потреби в активах. 4. Що Ви розумієте під поняттям «запас міцності»? 5. Які статті може включати плановий баланс? 6. Порівняльна характеристика стартового та операційного бюджетів. 7. Види грошових потоків бізнесу. 8. Управління грошовими потоками. Робота над формуванням стартового бюджету бізнесу. Самостійна робота Наповнення розділу бізнес-моделі «Витрати бізнесу».	**Практичне заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [7, 9, 11, 14] літератури, Інтернет-ресурси	Тести, ситуаційні вправи, практичні завдання
за розкладом	**Тема 5. Фінансування малого бізнесу** Поняття і форми фінансування малого бізнесу. Джерела утворення власного капіталу і форми його існування. Самофінасування. Зовнішні джерела фінансування малого бізнесу та особливості їх залучення.	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [7, 14-15, 21] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

за розкладом	**Тема 5. Фінансування малого бізнесу** Питання для опрацювання: 1. Назвіть форми фінансування малого бізнесу. 2. Джерела утворенн явласного капіталу і форми його існування. Самофінасування. 3. Які Вам відомі зовнішні джерела фінансування малого бізнесу та особливості їх залучення? 4. Особливості позикового фінансування. 5. Пайове фінансування. 6. Державне фінансування. 7. Змішане фінансування. Самостійна робота 1. Механізм банківського кредитування малого бізнесу. 2. Основні принципи банківського кредитування. 3. Актуальні проблеми кредитування в Україні.	**Семінарське заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [7, 14-15, 21] літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести, групові дискусії
за розкладом	**Тема 6. Фінансова стійкість бізнесу** Види стійкості суб'єкта бізнесу. Типи фінансової стійкості бізнесу. Основні етапи оцінки фінансової стійкості підприємства. Визначення типу та запасу фінансової стійкості. Напрями забезпечення фінансової стійкості суб'єкта бізнесу	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [6, 9, 17, 18] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	**Тема 6. Фінансова стійкість бізнесу** Питання для опрацювання: 1. Типи фінансової стійкості бізнесу. 2. Абсолютна фінансова стійкість. 3. Нормальна фінансова стійкість. 4. Передкризовий фінансовий стан. 5. Кризовий фінансовий стан. 6. Узагальнюючі показники фінансової стійкості. 7. Коефіцієнтний аналіз фінансової стійкості бізнесу. Розв'язування задач. Самостійна робота 1.Часткові показники фінансової стійкості. 2.Запас фінансової стійкості.	**Практичне заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [6, 9, 17, 18] літератури, Інтернет-ресурси	Тести, ситуаційні вправи, практичні завдання
за розкладом	**Тема 7. Формування та ефективне використання прибутку** Поняття прибутку та його функції. Методи регулювання прибутку підприємства. Алгоритм формування нерозподіленого прибутку. Показники прибутковості та рентабельності малого підприємництва.	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [8,9] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

за розкладом	**Тема 7. Формування та ефективне використання прибутку** Питання для обговорення: 1. Дайте визначення прибутку та вкажіть його значення для малого підприємства. 2. Функції прибутку. 3. Розрахунок чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства. 4. Алгоритм формування нерозподіленого прибутку. 5. Методи планування прибутку від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). 6. Особливості розподілу прибутку між державою і суб'єктами господарювання. 7. Поняття чистого прибутку. Самостійна робота 1. Основні напрямки використання чистого прибутку. 2. Поняття нерозподілений прибуток і його використання.	**Семінарське заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [8,9] літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести, групові дискусії
за розкладом	**Тема 8. Управління ризиками та масштабування бізнесу** Види підприємницьких ризиків. Ідентифікація й методи оцінки ризиків. Методи управління ризиками. Стратегія розвитку бізнесу: поняття, еволюція, концепції. Стратегічний контекст діяльності бізнесу. Стратегії діяльності та розвитку суб'єкта малого підприємництва	**Лекція**	Список основної [1-5] та додаткової [6-9] літератури, Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
за розкладом	**Тема 8. Управління ризиками та масштабування бізнесу** Питання для обговорення: 1. Які фінансові ризики найбільш характерні для малого бізнесу? 2. Види підприємницьких ризиків. 3. Класифікація ризиків бізнесу. 4. Ідентифікація й методи оцінки ризиків. 5. Ризик-менеджмент та його завдання. 6. Методи мінімізації ризиків. 7. Стратегії діяльності та розвитку суб'єкта малого підприємництва. 8. Методи формування стратегії розвитку бізнесу. Самостійна робота 1. Страхування ризиків. 2. Диверсифікація ризиків.	**Семінарське заняття**	Список основної [1-5] та додаткової [6-9] літератури, Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести, групові дискусії
	Індивідуальне завдання	**32 год**	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	реферат